

Česko v EU opakovaně blokuje vymáhání mezinárodního práva, zaznělo na semináři ve Sněmovně

Datum 19.10.2026
Subjekt Strana zelených
Region Tschechische Republik - Hauptstadt Prag
Kategorie Politik, Recht, Menschenrechte

Naše poslankyně Gabriela Svárovská a Irena Ferčíková Konečná v pondělí uspořádaly ve Sněmovně seminář o Izraeli a Palestině. Vystoupili na něm zástupce izraelské organizace B'Tselem, mezinárodní organizace Human Rights Watch a palestinská právnička Sawsan Zaher. Cílem semináře „Izrael a Palestina: mezinárodní právo, odpovědnost EU a role České republiky“ bylo otevřít komunikační kanál mezi českými zákonodárci, lidskoprávními organizacemi a experty, kteří situaci v regionu dlouhodobě sledují.

„Seminář jsme uspořádaly, aby čeští zákonodárci slyšeli fakta z první ruky, od lidí, kteří porušování mezinárodního práva v regionu dlouhodobě dokumentují, včetně kritických hlasů z izraelské společnosti. Česká zahraniční politika se léta hlásila k odkazu Václava Havla a k obraně lidských práv. Současná vláda, stejně jako ta předchozí, ale v Bruselu hrozí vetem každé další sankci a odmítá jakékoliv omezení asociační dohody s Izraelem,“ říká Gabriela Svárovská, spolupředsedkyně Strany zelených a členka zahraničního výboru Sněmovny.

Jednomyslnost dává Česku v EU neobvyklou moc

Společná zahraniční politika EU stojí na jednomyslnosti, takže i jediný členský stát může zablokovat postoj celé sedmadvacítky. Česko v říjnu 2024 zablokovalo výzvu EU k okamžitému příměří v Libanonu. Už třetí balík sankcí proti extremistickým osadníkům na Západním břehu Jordánu Unie schválila letos v květnu, a to až poté, co veto zrušila nová maďarská vláda. Ministr zahraničí Petr Macinka krátce nato prohlásil, že Česko nesouhlasí s žádnými dalšími obchodními sankcemi ani s pozastavením či omezením asociační dohody EU s Izraelem. V červnu evropským partnerům vzkázal, ať se o sankce proti izraelskému ministrovi národní bezpečnosti Itamaru Ben Gvirovi ani nepokoušejí, jinak je Česko zablokuje. Úřad OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí přitom na Západním břehu popisuje nebývalou míru násilí osadníků.

„Zločiny, kterých se Izrael dopouští na okupovaném palestinském území, v Libanonu i jinde v regionu, mají kořeny v beztrestnosti a bezpodmínečné podpoře, které se mu dostává od jeho spojenců, a to i v Evropě. Evropská unie, kterou Česko často blokuje, nedokázala přijmout žádné smysluplné opatření k vymáhání mezinárodního práva. Dodávky zbraní pokračují, žádný izraelský představitel nebyl sankcionován a vzájemný obchod vzkvétá, včetně obchodu s nelegálními izraelskými osadami. Miliony Palestinců i dalších lidí v regionu jsou proto uvězněny v koloběhu masového vraždění, mučení, strádání, etnických čistek a apartheidu. To se nezmění, dokud Evropa, a zejména Česko, nepřijme svou odpovědnost a nezačne na Blízkém východě naplňovat činy to, co o lidských právech a mezinárodním právu hlásá,“ uvedl Claudio Francavilla, zástupce ředitele pro advokacii v EU organizace Human Rights Watch.

Svědectví z Izraele a Palestiny

Podle deníku The Washington Post jeho fotoreportérku Heidi Levine 16. října na Západním břehu napadli izraelští osadníci. Den nato maskovaní osadníci zaútočili na skupinu evropských diplomatů, mezi nimiž byl belgický generální konzul a francouzští a polští diplomaté. Útok na diplomaty odsoudil i izraelský ministr zahraničí Gideon Saar.

„Nedávné útoky izraelských osadnických milic na fotoreportérku deníku The Washington Post a na evropské diplomaty na Západním břehu nejsou nijak ojedinělé ani výjimečné. B'Tselem podobné útoky na Palestince dokumentuje každý den. Jsou součástí izraelského projektu likvidace kolektivního života Palestinců. Od října 2023 Izrael zabil na Západním břehu přes 1 120 Palestinců a vyhnal 65 celých palestinských komunit, v nichž žilo 4 349 lidí. V Gaze dosáhla izraelská logika likvidace svého nejkrajnějšího projevu, genocidy. Mezinárodní beztrestnost, které se Izraeli dostává, mu umožňuje v tom pokračovat. Česká vláda i EU mají podle mezinárodního práva právní povinnost chránit lidská práva Palestinců, zastavit izraelské zločiny a zajistit vyvození odpovědnosti,“ uvedl Yoav Shemer-Kunz, který v izraelské lidskoprávní organizaci B'Tselem vede mezinárodní advokacii.

„Izraelská kontrola nad Palestinci nestojí jen na vojenské síle, ale i na ústavním uspořádání, které upevňuje nadřazené postavení Židů v oblasti práv, půdy i politické moci. Základní zákony, další legislativa i soudní rozhodnutí nejsou pouhou kulisou okupace a apartheidu, ale součástí soukolí, které je udržuje a legitimizuje. Vyvrcholením je zákon o národním státě z roku 2018: právo na národní sebeurčení vyhrazuje výhradně Židům, židovské osidlování prohlašuje za národní hodnotu a nevymezuje žádné hranice. Jde o jednotný režim nadvlády a nadřazenosti, vnucený Palestincům, ať žijí kdekoli, i všem, kdo jsou pod izraelskou kontrolou. Zachází se s nimi jako s nepřítelem, nikoli jako s nositeli práv, a právo slouží jako nástroj rozšiřování státu do ‚Země izraelské‘. Od října 2023 navíc Nejvyšší soud poskytuje právní krytí a beztrestnost i genocidě v Gaze,“ řekla Sawsan Zaher, palestinská lidskoprávní právnička žijící v Haifě.

Mezinárodní právo platí pro všechny

„Seminář pořádáme v době, kdy je mezinárodní právo pod obrovským tlakem a mezinárodní spravedlnost čelí nevídaným zkouškám, což ilustruje i nedávné uvalení sankcí ze strany USA na Mezinárodní trestní soud. Jsme přesvědčené, že politická i veřejná debata v Česku si zaslouží být daleko více informovaná, věcná a opřená o fakta přímo od odborníků a lidskoprávních organizací z terénu,“ zdůraznila Irena Ferčíková Konečná.

„Odsuzujeme teror Hamásu i antisemitismus a stejně jasně trváme na tom, že mezinárodní právo platí i pro Izrael. Buď platí pro všechny, nebo nechrání nikoho. Pro malou zemi, jako je Česko, je to otázka vlastní bezpečnosti,“ dodala Gabriela Svárovská.

<https://www.zeleni.cz/cesko-v-eu-opakovane-blokuje-vymahani-mezinarodniho-prava-zaznelo-na-semi-nari-ve-snemovne>